

TERVEYDENHUOLLON KULUTTAJALÄHTÖISYYS 2001

ARVOISA VASTAANOTTAJA

Teidät on satunnaisesti valittu mukaan kansainväliseen kyselytutkimukseen, jonka Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (STAKES) toteuttaa Maailman terveysjärjestön (WHO) pyynnöstä. Tutkimus, joka on WHO:n rahoittama, selvittää terveyspalvelujen käyttöä sekä ihmisten käsityksiä terveyspalveluista. Tutkimuksen tuloksia käytetään eri maiden terveydenhuoltopalvelujen kehittämiseen.

Maailman terveysjärjestö (WHO) on Yhdistyneiden kansakuntien (YK) järjestö, jonka tärkein tehtävä on edistää väestön terveyttä kaikkialla maailmassa. Tärkeä osa tässä työssä on selvittää kuinka eri maissa terveydenhuoltojärjestelmä kohtelee asiakkaitaan. WHO haluaa selvittää kohdellaanko asiakkaita kunnioittavasti ja pystytäänkö asiakkaiden tarpeisiin vastaamaan terveydenhuollossa. Tätä kutsutaan terveydenhuollon kuluttajalähtöisyydeksi.

VASTAAMINEN

Pyydämme Teitä tutustumaan huolellisesti lomakkeeseen, jonka vastaamiseen menee noin 20 minuuttia. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Mitä täydellisemmät vastaukset saamme **jokaiselta osanottajalta**, sitä luotettavampia tietoja tutkimus antaa. Huomatkaa, että myös osittain täytetyt lomakkeet kannattaa palauttaa. Toivomme, että ehditte vastata mahdollisimman pian, mieluiten **viikon kuluessa**. Palauttakaa lomake oheisessa kuoressa, postimaksu on jo suoritettu.

Aineisto tallennetaan STAKES:ssa. Lomakkeen tiedot käsitellään täysin luottamuksellisesti. Vastaajien henkilötiedot eivät tule esille missään vaiheessa tuloksia tallennettaessa tai analysoitaessa. Kun tulokset on tallennettu, kaikki nimi- ja osoitetiedot hävitetään. Lomakkeet on varustettu viivakoodein ja numeroitu tietokonekäsittelyä varten. Näin emme lähetä *uutta lomaketta* jo kerran vastanneille. Lomake on lähetetty 18-vuotta täyttäneille. On tärkeää, että täytätte lomakkeeseen sen henkilön tiedot, jolle lomake on lähetetty.

OHJEITA VASTAAJALLE:

Lukekaa ensin koko kysymys ja vastatkaa sitten rengastamalla oikean tai sopivimman vaihtoehdon numero. Joidenkin kysymysten kohdalla on viiva, johon vastaus tai sen tarkennus on tarkoitus kirjoittaa.

Joidenkin vastausten jälkeen huomautetaan, että voitte siirtyä suoraan kyseisen numeron ilmoittamaan kysymykseen. Silloin Teidän ei tarvitse vastata väliin jääviin kysymyksiin.

LISÄTIETOJA

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa STAKES:ista erikoistutkija Anna-Mari Aalto, puhelin (09) 3967 2252.

OSOITELÄHDE: Väestötietojärjestelmä, Väestörekisterikeskus, PL 7, 00521 HELSINKI.

KOTITALOUS

Ennen kuin aloitatte olkaa hyvä ja täyttäkää alla olevaan taulukkoon kotitalouteenne tällä hetkellä kuuluvat henkilöt. Täyttäkää ensimmäiselle riville itseänne koskevat tiedot ja seuraaville riveille kotitalouden muiden jäsenten tiedot. Kotitaloudella tarkoitetaan henkilöitä, jotka asuvat ja ruokailevat yhdessä.

	Kotitalouden jäsenen (sukulaisuus)suhde vastaajaan*	Sukupuoli M = mies N = nainen	Ikä (vuosina)	Koulutus (kuinka monta vuotta yhteensä käynyt koulua ja opiskellut)
1	vastaaja itse			
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

* esim. aviopuoliso, avopuoliso, vastaajan tai hänen puolisonsa lapsi, vastaajan sisar tai veli, vastaajan vanhemmat, vastaajan appivanhemmat, vastaajan miniä tai vävy, vastaajan isovanhemmat, vastaajan lapsenlapsi, vastaajan käly tai lanko, vastaajan sisarusten lapset

YLEINEN TERVEYDENTILA

Kysymykset 1-9 koskevat fyysistä ja psyykkistä hyvinvointianne.

1. Onko terveytenne tällä hetkellä yleisesti ottaen

- 1 erittäin hyvä
- 2 hyvä
- 3 keskinkertainen
- 4 huono
- 5 erittäin huono

2. Onko Teillä viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana ollut vaikeuksia liikkumisessa?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

3. Onko Teillä ollut vaikeuksia tavanomaisissa perustoiminnoissa, kuten peseminen ja pukeutuminen, viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

4. Onko Teillä ollut vaikeuksia tehdä töitä tai kotitöitä viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

5. Onko Teillä ollut ruumiillista kipua tai vaivaa viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

- 1 ei lainkaan
- 2 hieman
- 3 kohtalaisesti
- 4 paljon
- 5 erittäin paljon

6. Oletteko ollut henkisesti ahdistunut, surullinen tai huolestunut viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

- 1 en lainkaan
- 2 hieman
- 3 kohtalaisesti
- 4 paljon
- 5 erittäin paljon

7. Onko Teillä ollut vaikeuksia keskittyä asioihin ja muistaa asioita viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

8. Onko teillä ollut vaikeuksia henkilökohtaisissa ihmissuhteissa tai yhteistoiminnassa naapuruston kanssa viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana?

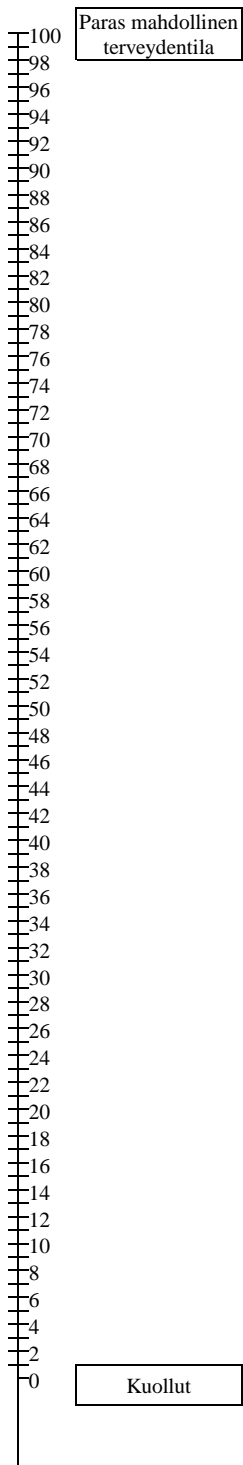
- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

9. Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana kuinka monena päivänä ette pystyneet ollenkaan

tekemään kotitöitä _____ päivänä

menemään töihin _____ päivänä

10. Ottaen huomioon terveydentilanne tällä hetkellä mihin kohtaan sijoittaisitte itsenne seuraavaan asteikkoon? Merkitkää kohta nuolella.

ARVIOIKAA SEURAAVIEN KUVITELTUIJEN HENKILÖIDEN TERVEYDENTILAA

11. Jouni ei pysty peseytymään, kampaamaan hiuksiaan eikä pukeutumaan ilman apua. Hän pystyy kuitenkin itse syömään. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Jounilla olevan huolehtia itsestään?
- 1 ei lainkaan
 - 2 lieviä vaikeuksia
 - 3 kohtalaisia vaikeuksia
 - 4 suuria vaikeuksia
 - 5 erittäin suuria vaikeuksia
12. Matti kärsii jatkuvista nivelkivuista, jotka ovat pahimmillaan alkupäivästä. Kipulääkitys lieventää kipuja, mutta ei vie niitä kokonaan pois. Kivun takia liikkuminen, tavaroiden pitäminen ja nostaminen tuntuvat epämukavalta. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Matilla olevan?
- 1 ei lainkaan
 - 2 lievästi
 - 3 kohtalaisesti
 - 4 vakavasti
 - 5 erittäin vakavasti
13. Pekka pystyy pesemään kasvonsa ja kampaamaan hiuksensa, mutta ei pysty peseytymään muuten ilma apua. Hän tarvitsee apua vaatteiden vetämisessä pään yli, mutta saa housut itse jalkaan. Hän pystyy syömään itse ongelmitta. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Pekalla olevan huolehtia itsestään?
- 1 ei lainkaan
 - 2 lieviä vaikeuksia
 - 3 kohtalaisia vaikeuksia
 - 4 suuria vaikeuksia
 - 5 erittäin suuria vaikeuksia
14. Petrillä on lonkkakipuja, jotka vaivaavat erityisesti nukkumaan mennessä. Kipu tuntuu koko päivän, mutta ei estä liikkumista. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Matilla olevan?
- 1 ei lainkaan
 - 2 lievästi
 - 3 kohtalaisesti
 - 4 vakavasti
 - 5 erittäin vakavasti

15. Peseytyminen ja hiusten kampaaminen aiheuttavat Railille kipua ja epämukavuutta. Tämän takia hän laiminlyö ulkonäöstään huolehtimisesta. Hän tarvitsee apua pukeutumisessa ja riisuutumisessa. Hän pystyy itse syömään ongelmitta. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Raililla olevan huolehtia itsestään?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

16. Helena huolehtii henkilökohtaisesta puhtaudestaan ja siisteydestään. Hän ei tarvitse apua siisteydessä, pukeutumisessa eikä syömisessä. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Helenalla olevan huolehtia itsestään?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

17. Jounilla on selkäkipuja, jotka saavat asennon vaihtamisen tuntumaan epämukavalta. Hän ei pysty seisomaan tai istumaan puolta tuntia kauempaa. Kipulääkitys ainoastaan hieman lieventää jatkuvia kipuja, jotka haittaavat jokapäiväisiä toimintoja. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Jounilla olevan?

- 1 ei lainkaan
- 2 lievästi
- 3 kohtalaisesti
- 4 vakavasti
- 5 erittäin vakavasti

18. Pukeutuminen ja riisuutuminen vie Annelta kaksi kertaa kauemmin kuin muilta, mutta hän ei tarvitse siihen apua. Vaikka hän pystyy kylpemään ja kampaamaan hiuksensa itse, hän kylpee puolet harvemmin kuin aikaisemmin, koska se vaatii häneltä ylimääräisen ponnistuksen. Hän pystyy itse syömään ongelmitta. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Annella olevan huolehtia itsestään?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

19. Lauralla on kerran kuukaudessa päänsärkyä, joka hellittää tunnin kuluttua särkylääkkeen ottamisesta. Päänsäryn aikana hän voi jatkaa normaalia päiväohjelmaansa. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Lauralla olevan?

- 1 ei lainkaan
- 2 lievästi
- 3 kohtalaisesti
- 4 vakavasti
- 5 erittäin vakavasti

20. Saara tarvitsee jatkuvaa apua peseytymisessä sekä hoitamisessa ja hänet täytyy pukea ja syöttää. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Saarella olevan huolehtia itsestään?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

21. Tommin hammasta särkee monta kertaa päivässä noin 10 minuutin ajan. Kipu on niin voimakas, että hänen on vaikeaa keskittyä työntekoon. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Tommilla olevan?

- 1 ei lainkaan
- 2 lievästi
- 3 kohtalaisesti
- 4 vakavasti
- 5 erittäin vakavasti

22. Paulilla ei ole ongelmia puhtaudessa, pukeutumisessa ja syömisessä. Hänen täytyy kuitenkin pitää erikoissoljilla varustettuja vaatteita, koska hän ei pysty nivelkipujen takia napittamaan vaatteita. Kuinka paljon vaikeuksia arvioitte Paulilla olevan huolehtia itsestään?

- 1 ei lainkaan
- 2 lieviä vaikeuksia
- 3 kohtalaisia vaikeuksia
- 4 suuria vaikeuksia
- 5 erittäin suuria vaikeuksia

23. Päivillä on kerran viikossa päänsärkyä, joka hellittää 3-4 tunnin kuluttua särkylääkkeen ottamisesta. Päänsäryn aikana hänen täytyy mennä makuulle. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Päivillä olevan?

- 1 ei lainkaan
- 2 lievästi
- 3 kohtalaisesti
- 4 vakavasti
- 5 erittäin vakavasti

24. Seppo kärsii tuskallisesta, käsivarsiin säteilevästä niskakivusta, johon särkylääkkeet tai hoidot auttavat vain vähän. Jatkuva, terävä kipu herättää hänet usein kesken unien. Kipu on pakottanut hänet vuodepotilaaksi ja saa hänet usein miettimään elämänsä lopettamista. Kuinka paljon kipua ja epämukavuutta arvioitte Sepolla olevan?

- 1 ei lainkaan
- 2 lievästi
- 3 kohtalaisesti
- 4 vakavasti
- 5 erittäin vakavasti

HENKILÖTIETOJA

25. Minkä ikäinen olette?

_____ vuotta

26. Sukupuoli

- 1 mies
- 2 nainen

27. Oletteko syntynyt Suomessa?

- 1 kyllä
- 2 ei

28. Ovatko molemmat vanhempanne syntyneet Suomessa?

- 1 kyllä
- 2 ei

29. Kuinka monta vuotta olette yhteensä käynyt koulua ja opiskellut? (Laskekaa mukaan 1) kansa-/kansalais-/keski- tai peruskoulu, 2) lukio ja 3) ammatillinen koulu tai opisto tai korkeakoulututkinto.)

_____ vuotta

30. Kuinka suuret ovat käteen jäävät tulonne kuukaudessa verojen jälkeen? (Tuloihin lasketaan kaikki tulot myös eläke, lapsilisä, opintotuki, äitiyspäiväraha, sairauspäiväraha ja työttömyyspäiväraha.)

_____ mk

31. Seuraavassa on esitetty terveydenhuoltopalveluja tarjoavia paikkoja ja henkilöitä. Olkaa hyvä ja täyttäkää tyhjälle viivalle kuinka monta kertaa olette viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana käynyt seuraavien ammattiryhmien vastaanotolla / seuraavissa paikoissa terveydenhoitohenkilöstön vastaanotolla.

1	yleislääkäri	_____	kertaa
2	hammaslääkäri	_____	kertaa
3	erikoislääkäri	_____	kertaa
4	fysioterapeutti	_____	kertaa
5	kiropraktikko	_____	kertaa
6	kansanparantaja	_____	kertaa
7	neuvola (esim. äitiys, perhesuunnitteluneuvola)	_____	kertaa
8	sairaalan poliklinikka	_____	kertaa
9	sairaalahoidossa	_____	kertaa
10	apteekki (käynti, jolloin kysytte farmaseutilta neuvoa ettekä vain ostaneet lääkettä)	_____	kertaa
11	kotisairaanhoido	_____	kertaa
12	muu, mikä?	_____	kertaa

32. Onko teillä yksityistä sairaskorvausta?

- 1 kyllä
- 2 ei
- 3 en tiedä

33. Onko teillä sairaalahoidon korvaavaa vakuutusta

- 1 kyllä
- 2 ei
- 3 en tiedä

TERVEYDENHUOLLON TAVOITTEIDEN TÄRKEYS

Terveydenhuollon tavoitteet: Kuinka tärkeinä Te niitä pidätte?

WHO:n mukaan terveydenhuollolla on kolme päätavoitetta:

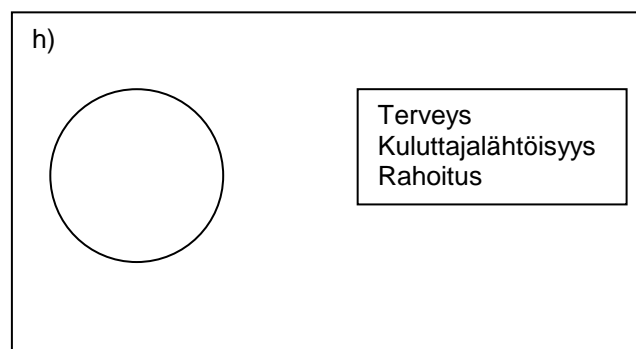
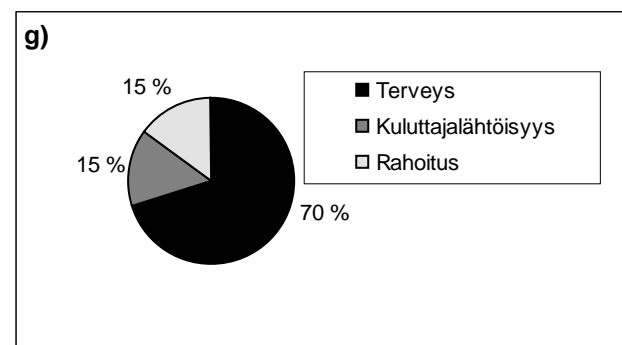
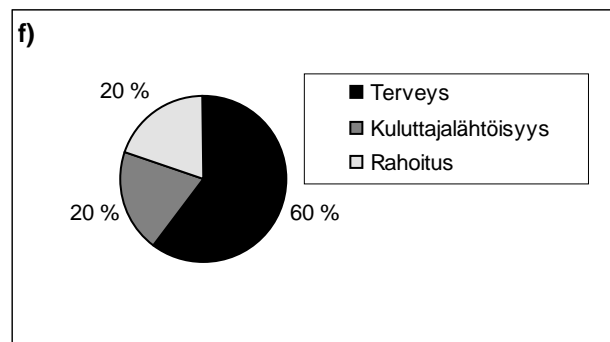
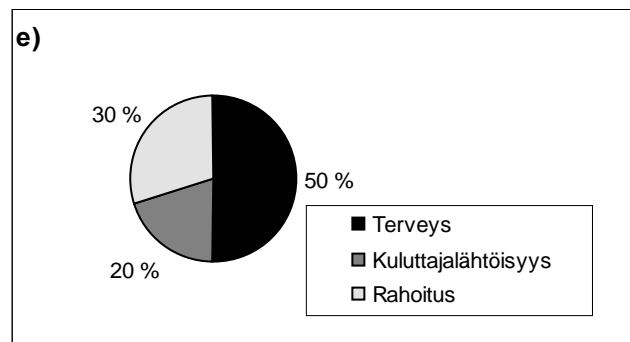
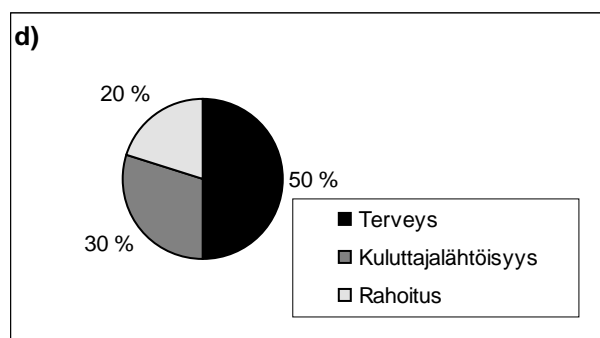
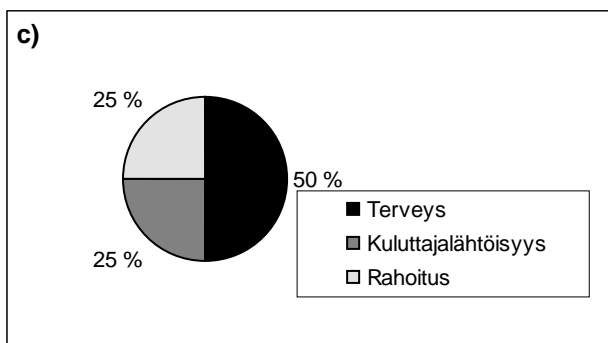
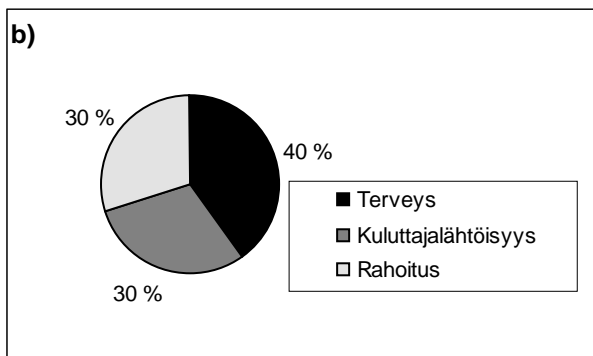
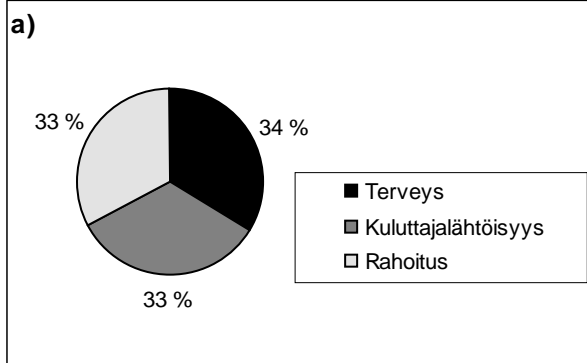
1. Väestön terveydentilan paraneminen.
2. Terveydenhuoltojärjestelmä vastaa paremmin väestön odotuksiin.
3. Terveydenhuollon oikeudenmukainen rahoitus.

Näillä tarkoitetaan seuraavia asioita.

1. Väestön terveydentilan paraneminen.
 - Koko väestö elää pitempään.
 - Koko väestö on terveempää.
 - Elämän pituudessa ja laadussa sekä sairastavuudessa on vähemmän epätasa-arvoisuutta
2. Kuluttajalähtöisyyden parantaminen (terveydenhuoltojärjestelmä vastaa paremmin väestön odotuksiin).
 - Terveydenhuoltojärjestelmä kunnioittaa yksilön arvokkuutta, itsemääräämisoikeutta sekä tiedon vaihdon luottamuksellisuutta ja ymmärrettävyyttä.
 - Terveydenhuoltojärjestelmä tuottaa peruspalvelut nopeasti, sallii riittävän sosiaalisen tuen ja antaa asiakkaalle/potilaalle mahdollisuuden valita häntä hoitava henkilö.
 - Terveydenhuoltojärjestelmä kohtelee väestöä tasavertaisesti kunnioittaen edellä mainittuja asioita.
3. Terveydenhuollon oikeudenmukainen rahoitus.
 - Jokaisen kotitalouden pitäisi maksaa oikeudenmukainen osuus terveydenhuoltojärjestelmästä.
 - Tämä tarkoittaa, että terveet jakavat kustannukset sairaiden kanssa ja rikkaammat maksavat enemmän kuin köyhät.

Seuraavassa kysymyksessä selvitetään, kuinka tärkeinä pidätte terveydenhuollon kolmea eri tavoitetta. "Piiirakan palan" suuruus kuvaa tavoitteen tärkeyttä.

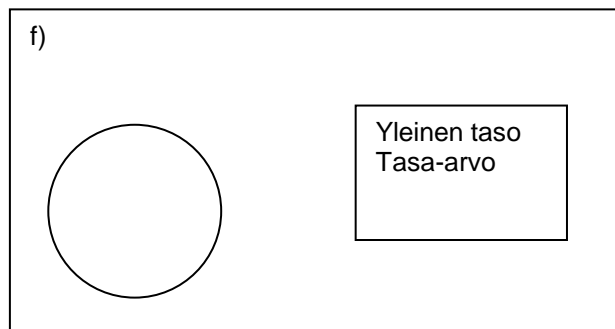
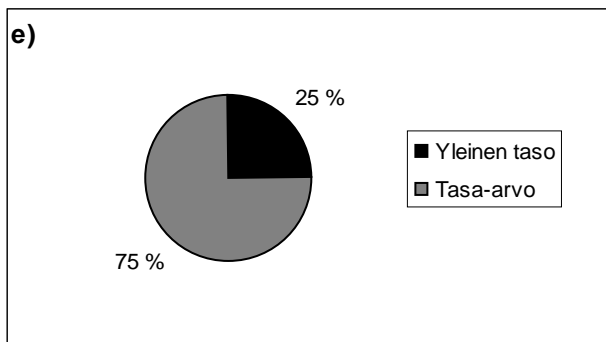
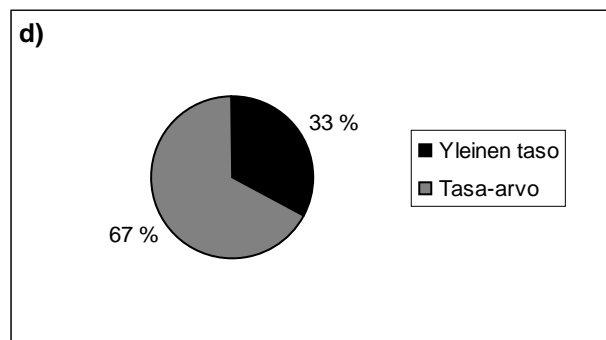
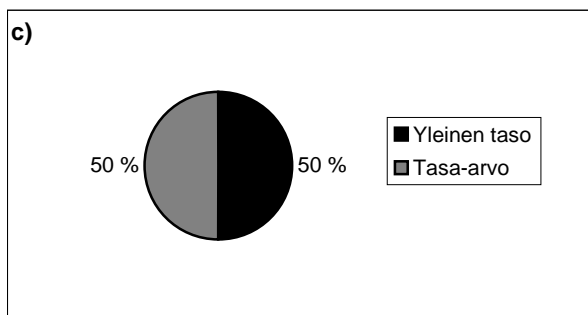
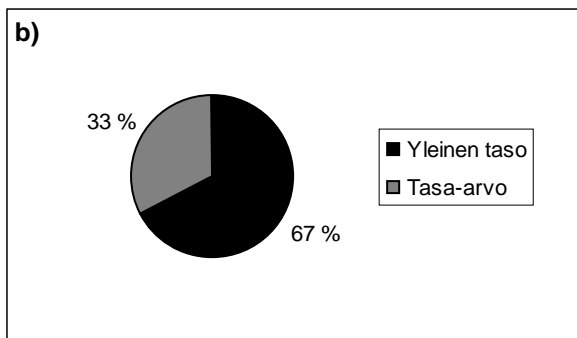
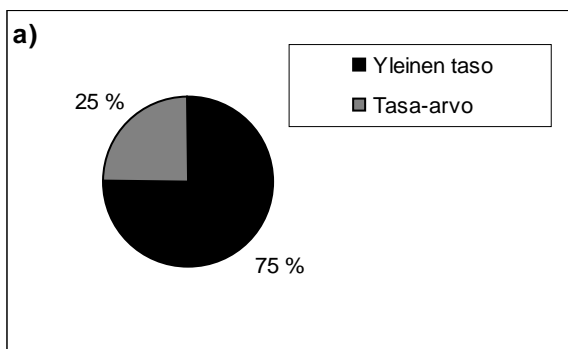
34. Valitkaa seuraavista se ympyrä, joka mielestänne parhaiten kuvaa mielipidettänne terveydenhuollon kolmen tavoitteen tärkeysjärjestyksestä, tai piirtäkää oma ympyrä (h).

TERVEYS: yleisen tason parantaminen verrattuna tasa-arvon parantamiseen.

Seuraavassa selvitetään pidätkö väestön terveydentilan parantamisessa tärkeämpänä terveyden yleisen tason parantamista vai terveyden tasa-arvoisuuden parantamista .

35. Valitkaa seuraavista ympyrä, joka mielestänne parhaiten vastaa kuinka tärkeänä Te pidätte terveydentilan yleisen tason parantamista verrattuna terveyden tasa-arvoisuuden parantamiseen, tai piirtäkää oma ympyrä (f).

KULUTTAJALÄHTÖISYYS:

Seuraavassa selvitetään miten mielestänne parannettaisiin parhaiten sitä miten terveydenhuoltojärjestelmä kohtelee asiakkaitaan. Pidätekö tärkeämpänä yleisen kuluttajälähtöisyyden (esim. yksilön oikeuksien kunnioittaminen) vai tasa-arvoisuuden parantamista.

36. Valitkaa seuraavasta ympyrä, joka mielestänne parhaiten vastaa sitä kuinka tärkeänä pidätte kuluttajälähtöisyyden yleisen tason parantamista verrattuna kuluttajälähtöisen tasa-arvoisuuden parantamiseen (eli kaikkia kohdellaan samalla tavalla), tai piirtäkää oma ympyrä (f).

